DZIEKANAT
Wydziału Historycznego UJ
wpłynęło 8.08.2024

Summary of the doctoral dissertation

Author: Rafał Swakoń

Title: Professionalization of historical research in the community of Krakow historians in the second half of the 19th century and at the beginning of the 20th century

Promoter: prof. dr hab. Krzysztof Zamorski

Date of summary's preparation: 07.08.2024

The main topic of the dissertation is the professionalization of historical research in the community of Krakow historians in the second half of the 19th century and at the beginning of the 20th century. During this period, Polish historiography underwent a radical change in the practice of history, thanks to which it became a professional science practiced by appropriately educated researchers. I distinguish three main periods: the period of proto-professionalization in the 1850s-1860s, professionalization proper in the 1870s-1890s, and the expansion of professional history, which begins at the beginning of the 20th century. I focus on Krakow, one of the most important center of Polish science, next to Lviv and Warsaw.

The dissertation is divided into two main parts. Part one – "Institutionalization" – presents the development of Krakow's scientific infrastructure. I analyze organizational factors, the personnel policy of historians and the activities of research institutions. I search for a model of a good historical career. I also look at the establishment of basic certificates that attest to the research competences of historians. The first part characterizes the community of Krakow historians and introduces the background for the main second part.

In the second part – "Professionalization" – I present the process of professionalization of historical research. I characterize the status of history accepted in the community and the accepted interpretation of the topos "historia magistra vitae". I am interested in the principles shared by historians that are supposed to regulate the research process of historical sciences, their ideal of science and the applied methodology. I make an attempt to reconstruct the contemporary understanding of the historical method. I consider the internalization of the historical method to be the most important moment of the professionalization process. I address

the problem of the place of the historical sources in the methodological awareness of historians and the forms of scientific communication. I also present the main research directions.

The work is based on archival and printed sources. The most important archival sources are the institutional documentation of the Academy of Arts and Sciences and the Jagiellonian University, as well as handwritten reviews of doctoral and habilitation dissertations. Printed sources are primarily historiography – monographs and articles by Krakow historians from around 1850–1914. I also used extensive literature on the subject in the field of the history of historiography and the history of science.

DZIEKANAT
Wydziału Historycznego UJ
wpłynęło 8.08.2024

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Autor: Rafał Swakoń

Tytuł: Profesjonalizacja badań historycznych w środowisku historyków krakowskich w II połowie XIX wieku i na początku XX wieku

Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Zamorski

Data przygotowania streszczenia: 07.08.2024

Zagadnieniem podejmowanym w rozprawie jest profesjonalizacja badań historycznych w środowisku historyków krakowskich w II połowie XIX wieku i na początku XX wieku. W okresie tym doszło w polskiej historiografii do radykalnej zmiany w uprawianiu historii, dzięki którym stała się ona fachową nauką uprawianą przez odpowiednio wykształconych badaczy. Wyodrębniam trzy główne okresy: okres proto-profesjonalizacji lat 50.-60. XIX w., profesjonalizację właściwą lat 70.-90. XIX oraz ekspansję historii profesjonalnej, która rozpoczyna się na początku XX w. Uwagę swoją koncentruję na Krakowie, najważniejszym obok Lwowa i Warszawy ośrodku polskiej nauki.

Praca dzieli się na dwie zasadnicze części. Część pierwsza – „Instytucjonalizacja" – przedstawia rozwój infrastruktury naukowej Krakowa. Analizuję czynniki organizacyjne, politykę kadrową historyków, działalność instytucji badawczych. Poszukuję wzoru dobrej kariery naukowej. Przyglądam się także ustanawianiu podstawowych certyfikatów, świadczących o kompetencjach badawczych historyków. Część pierwsza charakteryzuje środowisko krakowskich historyków i wprowadza tło dla zasadniczej części drugiej.

W części drugiej – „Profesjonalizacja" – przedstawiam proces profesjonalizacji badań historycznych. Charakteryzuję akceptowany w środowisku status historii oraz przyjmowaną interpretację toposu *historia magistra vitae*. Interesują mnie podzielane przez historyków zasady mające regulować proces badawczy nauk historycznych, ich ideał nauki oraz metodologia stosowana. Podejmuję próbę rekonstrukcji ówczesnego pojmowania metody historycznej. Internalizację metody historycznej uznaję za najważniejszy moment procesu profesjonalizacji. Poruszam także problem miejsca źródeł historycznych w świadomości

metodologicznej historyków oraz wykorzystywanych form komunikacji naukowej. Przedstawiam również główne kierunki badań.

Praca opiera się na źródłach archiwalnych i drukowanych. Najważniejsze ze źródeł archiwalnych to akta instytucjonalne Akademii Umiejętności i Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz rękopiśmienne recenzje prac doktorskich i habilitacyjnych. Źródła drukowane to przede wszystkim historiografia – monografie i artykuły krakowskich historyków z lat około 1850-1914. Wykorzystałem także obszerną literaturę przedmiotu z zakresu historii historiografii i historii nauki.

